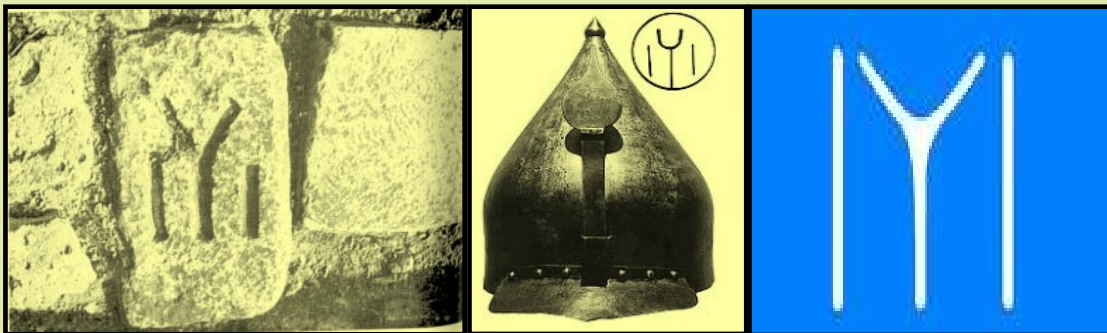


И В А Н Д О Б Р Е В

ПОТОМЪК НА РОДА ДУЛО ОСНОВАВА ТУРСКАТА ДЪРЖАВА

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

В Ъ В Е Д Е Н И Е.....	2
НАЛИЧНО-НЕОСПОРИМАТА ФАКТОЛОГИЯ.....	5
Тамга на огузското племе кайъ е	
династично-хералдичният знак на прабългарския род Дуло, Ипсилон.....	5
Династично-хералдичният знак на прабългарския род Дуло, Ипсилон	
и тамгата на огузското племе кайъ; на последния му вожд и	
основател на турската държава Осман с първоначални наследници	
и на жителите на някои населени места в съвременна Турция.....	18
ОБЕКТИВНО-БЕЗПРИСТРАСТНАТА ЕКСПЛИКАЦИЯ И ИНТЕРПРЕТАЦИЯ.....	xx
Българи на територията на Средна Азия, Кавказ и Мала Азия	
през Късната Античност и Ранното Средновековие.....	xx
Вождовете на огузското племе кайъ са потомци на рода Дуло.....	xx
З А К Л Ю Ч Е Н И Е.....	xx
Б И Б Л И О Г Р А Ф И Я.....	xx
ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА.....	xx
ИЗТОЧНИЦИ.....	xx
СЪКРАЩЕНИЯ.....	xx



Победата при Манцикерт отваря пътя за нахлуване в Мала Азия и в Предна Азия на 24-те селджуко-тюркменски племена, сред които е и племето кайъ. През 1039 г. султан Масуд е принуден да сключи мирен договор с подвластните му племена. По силата на този договор вождовете на отделните племена получават за свое владение конкретни области от Империята, където постепенно и с течение на времето се образуват васални княжества или държави. Наред с това през цялото време след Алп-Арслан се водят междуособни войни от страна на неговите наследници или пък военачалници. Така империята на Великите Селджукиди започва бавно, но сигурно да залязва, като нейният край съвпада с 50-60-те год. на XII в.

Точно тук изключително важното и съществено с оглед на средновековната българска история е пребиваването и мисията на Саръ Салтук в Добруджа, която постига незначителен успех и след която придружаващите го тюркмени се завръщат в Мала Азия. Поради всичко това изфабрикуваният от английския османист Пол Витек и възприетият не само от някои български изследователи, но така също и от немало чуждестранни проучватели на проблема, мит за произхода на гагаузите от „селджуките“ на Саръ Салтук няма задължителното реално основание, защото след неговата смърт придружаващите го тюркмени се прибират в Мала Азия. Резултат от тяхната не дотам успешна „мисионерска“ дейност трябва да е ислямизирането на малък брой местни тюрки огузи, наследници на които понастоящем най-вероятно са т.н. гаджали от Търговицко:

Сары Салтук из города в город ездил с проповедью. Из-за его чудотворных способностей ему верили как мусульмане, так и кяфиры. Вместе с Иззедином Кейкавусом и он перебрался в Крым. С ним вместе было много туркменских семей, наряду с которыми были шатры и других национальностей. После смерти Иззедина этот Шейх Сары Салтук попросил хана позволить им вместе с туркменами поехать в Добруджу распространять ислам. Хан дал свое согласие. Примерно в 680 (1281/1282) году Шейх Сары Салтук вместе с туркменами по суше добрался в Добруджу. Эта область стала населенной мусульманами. Сары Салтук порой занимался малым джихадом, а иногда большим джихадом, как например, преподавание ученикам. До самой смерти он вел джихад против кяфиров и язычников. Мусульмане оставались на этих землях пока среди анатолийских мусульман не увеличилось количество беспорядков, и не пало государство анатолийских сельджуков. После этого мусульмане, боясь нашествия неверных, под главенством Халил Эдже приблизительно в 700 (1300/1301) году перекочевали в область Анатолии - Караси [Мюнеджимбаши, 5-6, вж. Димитров 1996, 200-208, вж. и срв. Атанасов 2009, 408-425].

Сред чуждестранните проучватели на проблема е и турският професор Халил Инаджък, който без дори и да иска да знае, „че през 60-те и 70-те години на XIII в. византийските императори нямат никаква власт над Добруджа и въобще над земи, северно от Стара планина и не могат да заселват или изселват хора от тази област“

(Стр. Димитров), твърди най-голословно, че тези чергари от Анатолия построяват тук, на българска земя ни повече, ни по-малко, а точно 2-3 града и 30-40 села (Sic!):

As for the Anatolian Turks who were said to come with Saru Saltuk in Dobrudja in this period, we are now in a position to assert after P. Wittek's comparative study of the original Turkish account of Yazidjioghlu 'Ali with the Byzantine sources (Yazidjioghlu 'Ali on the Christian Turks of Dobruja, in BSOAS, XIV (1952), 639-68) that these came actually to settle in Dobrudja after 662/1263-4 with Sultan 'Izz al-Dīn Kaykāūs who was then a refugee in Byzantium. Michael VIII Palaeologus gave permission to Kaykāūs's followers in Anatolia to come to settle in Dobrudja, then a no-man's-land between the Golden Horde, Bulgaria and the Byzantine empire (the arguments of P. Mutafčiev, Die angebliche Einwanderung von Seldschuk-Turken in die Dobrudscha im XIII. Jahrh., in Bulg. Acad. Sci. Lett., XVII/1,2, are not valid after Wittek's study; cf. also H. von Duda, Zeitgenössische islamische Quellen und das Oguznāme des Jazygyoglu 'Ali..., ibid. 131-45; see also Adnan S. Erzi, in IA, v/2, 716). These Muslim Turks from Anatolia, mostly nomads, formed there "two or three towns and 30-40 oba, clans" (Yazidjioghlu in Wittek, 648; von Duda, 144).

Yazidjioghlu noted (Wittek, 651) that these Turks decided to emigrate because the Bulgarian princes had risen up and occupied the larger part of Rumeli. Those who remained, he added, became Christians. These people of Kaykāūs were, as Wittek demonstrated after Balasčev, named Ghaghauz after their lord Kaykāūs (cf. Wittek, ibid., 668). But in 732/1332 Baba Saltuk (later Baba-dagh) was, Ibn Battuta reported (Voyages, ii, 416; English trans. Gibb, ii, Cambridge 1959, 499), an important town possessed by the Turks [Inalcik 2012, 610, вж. Димитров 1996, 201, вж. и срв. Атанасов 2009, 28-41].

Специално пък мнението, че гагаузите имат смесен „кумано-български произход“ (Г. Атанасов), не може да се счита даже и за минимално-обосновано и доказано, защото не държи сметка за фундаментално-значимия факт, че езикът на гагаузите все пак е огузски, докато езикът на куманите пък е кыпчакски, с всичките му произтичащи от това културно-исторически инконгруенции и консеквенции:

И все пак! Забележително е, че е отворен огромен хиатус от пет столетия между края на XIV в., когато Добруджанското деспотство е управлявано от потомци на Тертеровци с куманско потекло и появата на името гагаузи и тяхното самоидентифициране като такива след средата на XIX в. Затова са възможни всякакви изненади и затова са натрупани толкова, най-често поетични, хипотези за потеклото на гагаузите. На този етап и при тези факти за мен най-голяма е вероятността да имат кумано-български произход и да се идентифицират като българи до XIX в. [Атанасов 2009, 425].